

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

AANVRAAGFORMULIER

Decentralisatie- uitkering integrale lokale kerkenvisies

Gegevens van de aanvrager

Naam gemeente

Straatnaam + huisnummer (of postbus)

Postadres

Postcode

Plaats

Contactpersoon

E-mailadres contactpersoon

Telefoonnummer contactpersoon

Hoogte van de uitkering *(aankruisen wat van toepassing is)*

De hoogte van de uitkering wordt bepaald door het aantal kerkgebouwen in een gemeente:

- ☐ € 25.000,- (1 t/m 19 kerkgebouwen)
- ☐ € 50.000,- (20 t/m 39 kerkgebouwen)
- ☐ € 75.000,- (40 of meer kerkgebouwen)

Door ondertekening van de aanvraag verklaart de gemeente dat:

- men de decentralisatie-uitkering aanvraagt met als doel een proces in te richten om samen met betrokken partijen (zoals eigenaren, burgers en erfgoedorganisaties) te komen tot een integrale kerkenvisie,
- men de visie laat dienen om tot een toekomstperspectief te komen voor in principe alle kerkgebouwen binnen de gemeente (monumentaal en niet-monumentaal),
- men met het oog op de kennisdeling medewerking verleent aan verzoeken van OCW om informatie over voortgang en geboekte resultaten,
- men na afloop de opgestelde kerkenvisie toezendt aan de RCE,
- men het formulier naar waarheid heeft ingevuld.

Ondertekening

Naam

Functie

Handtekening

Dag

Maand

Jaar

Datum

Aanvragen van een decentralisatie-uitkering verlopen via de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Dit formulier moet worden ingevuld, ondertekend door de gemandateerde bestuurder en gescand opgestuurd worden naar kerkenvisies@cultureelerfgoed.nl.

☐ = aankruisen wat van toepassing is

Toelichting aanvraagformulier decentralisatie-uitkering

In deze toelichting vindt u meer informatie over het aanvragen van een decentralisatie-uitkering. Algemene informatie over de kerkenvisies vindt u op de website van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, www.cultureelerfgoed.nl en op www.toekomstreligieuserfgoed.nl. Heeft u na het lezen van deze toelichting nog vragen? Neem dan contact op via kerkenvisies@cultureelerfgoed.nl.

Integrale lokale kerkenvisies

Op basis van de Beleidsbrief 'Erfgoed telt. De betekenis van cultuur voor de samenleving.' ondersteunt de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in de periode 2018 tot en met 2021 de ontwikkeling van integrale kerkenvisies op gemeentelijk niveau. Hiervoor wordt 9,5 miljoen euro verdeeld via het Gemeentefonds, in de vorm van een decentralisatie-uitkering. De verdeling vindt als volgt plaats: in 2019 € 3,5 miljoen, in 2020 € 3,2 miljoen en in 2021 € 2,8 miljoen.

De minister van OCW, de VNG en andere betrokken partners hebben op 10 november jl. de 'Samenwerkingsafspraken 2018-2021 Programma Toekomst Religieus Erfgoed' getekend. Het is de bedoeling dat het hierdoor op landelijk niveau geschapen brede draagvlak een positieve doorwerking krijgt op lokaal niveau. Voor meer informatie: www.toekomstreligieuserfgoed.nl.

De voorgenomen sluiting van een kerk leidt vaak tot discussies tussen eigenaren, gelovigen, omwonenden en deskundigen. Soms duurt zo'n discussie vele jaren, terwijl de staat van het gebouw verslechtert en de kosten voor instandhouding onnodig oplopen. Het kabinet ondersteunt dan ook de ontwikkeling van samenhangende kerkenvisies op gemeentelijk niveau, waarin aandacht is voor leegstand, instandhouding en herbestemming. Een strategische visie op de toekomst van kerkgebouwen vraagt van alle betrokken partijen (kerkgenootschappen, omwonenden, ontwikkelaars, deskundigen en overheden) dat zij samen oplossingen vinden en keuzes maken ten aanzien van welke kerken hun functie behouden of (deels) een andere functie krijgen. Deze visie kan (op termijn) landen in een omgevingsvisie die gemeenten verplicht voor hun grondgebied moeten opstellen.

De kern van een integrale kerkenvisie bestaat uit het aangaan van de dialoog tussen alle betrokkenen: gemeente, kerkeigenaren, erfgoedorganisaties en burgerorganisaties. Doel is om vanuit dat gesprek gezamenlijke en gedragen strategische keuzes te maken over het totale kerkenbestand. Om die dialoog goed te kunnen voeren is het nodig inzicht te hebben in het netwerk van betrokken partijen en inzicht in het totale kerkenbestand. De aan te vragen middelen kunnen worden aangewend om dat proces te organiseren. Het beleid is opgezet om mogelijk te maken dat strategisch geanticipeerd kan worden op specifiek het toekomstig gebruik van

kerkgebouwen. Het is echter aan een gemeente zelf om te bepalen of men ook ander religieus erfgoed in een kerkenvisie wenst mee te nemen. Het toe te kennen bedrag wordt echter uitsluitend bepaald op basis van het aantal kerkgebouwen zoals hieronder beschreven. Indien er vragen zijn over de bepaling van de precieze aantallen kerkgebouwen kan overleg plaats vinden.

Om te kunnen bepalen hoeveel kerkgebouwen er per gemeente zijn hanteert de RCE een Kerkenbestand Nederland waarin alle kerkgebouwen tot en met 1970 zijn opgenomen, aangevuld met alle beschikbare informatie voor zover aanwezig over gebedshuizen van na 1970. Deze data staat de gemeenten die een aanvraag indienen eveneens ter beschikking en kan aangevraagd worden via kerkenvisies@cultureelerfgoed.nl. Als kerkgebouw wordt betiteld een gebouw dat doelbewust als gebedshuis gebouwd is, ongeacht de denominatie. Dat wil zeggen dat gebouwen zoals dorpshuizen en dergelijke die niet als kerkgebouw gebouwd zijn, maar waar sommige kerkgenootschappen hun vieringen houden, in deze niet meetellen. Ook ander religieus erfgoed zoals kloosters, begraafplaatsen, wegkruisen of kapellen tellen niet mee voor de verdeling van de middelen. Omdat van belang wordt gevonden dat voor het opstellen van een kerkenvisie de dialoog wordt aangegaan, ligt het accent op dit proces. Doel is te komen tot gezamenlijk gedragen principeafspraken en handelingsrichtlijnen rondom het totale kerkenbestand. De vorm waarin de uiteindelijke afspraken in een document worden vastgelegd is vormvrij en kan per gemeente worden ingevuld. Ook wordt geen eindtermijn gegeven omdat elk te doorlopen proces z'n eigen wetmatigheid en tempo zal kennen. Met het oog op de onderlinge kennisdeling tussen gemeenten e.a. verdient het wel de voorkeur om de visie in de periode 2019-2022 af te ronden.

Een aanvraag indienen

Aanvragen van een decentralisatie-uitkering verlopen via de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Het aanvraagformulier is beschikbaar via de site www.cultureelerfgoed.nl. Dit formulier moet worden ingevuld, ondertekend door de gemandateerde bestuurder en gescand opgestuurd worden naar kerkenvisies@cultureelerfgoed.nl.

Elke Nederlandse gemeente kan *eenmalig* in de periode 2019-2021 een aanvraag indienen. Het maximale bedrag waarvoor een gemeente kan aanvragen wordt bepaald door het feitelijk aantal kerkgebouwen binnen de gemeentegrenzen. Daarbij geldt de volgende verdeling:

- € 25.000,- voor 1 tot 19 kerkgebouwen
- € 50.000,- voor 20 t/m 39 kerkgebouwen
- € 75.000,- voor 40 of meer kerkgebouwen

Omdat het van belang is dat een kerkenvisie bestuurlijk draagvlak heeft bij het College van burgemeester en wethouders (B&W) en gemeenteraad, waardoor ook publiekelijk bekendheid gegeven wordt aan het voornemen om een kerkenvisie op te stellen, dient de aanvraag ondertekend te worden door de gemandateerd bestuurder, veelal de wethouder die 'erfgoed/monumentenzorg' in zijn/haar portefeuille heeft.

Wanneer vindt de decentralisatie-uitkering plaats

De uitkeringen worden via het gemeentefonds beschikbaar gesteld in de jaren 2019 tot en met 2021. Gemeenten kunnen het hele jaar door aanvragen. Aanvragen worden beoordeeld op volgorde van binnenkomst. Indien de grens van het budget voor dat jaar bereikt is, schuift de aanvraag door naar de volgende indieningsperiode. Onderstaande tijdsverdeling is daarbij leidend.

Meicirculaire

Alle aanvragers die tussen 16 juni en 15 februari een aanvraag hebben ingediend, ontvangen begin mei bericht van het ministerie van OCW of hun aanvraag is gehonoreerd. Indien een aanvraag gehonoreerd is, worden de middelen vervolgens via de Meicirculaire gemeentefonds beschikbaar gesteld.

NB: in 2019 start deze regeling dus geldt de periode van 1 januari 2019-15 februari 2019 als eerste ronde toekenning bij de Meicirculaire.

Septembercirculaire

Alle gemeenten die tussen 16 februari en 15 juni een aanvraag indienen ontvangen medio augustus bericht van het ministerie van OCW over honorering van de aanvraag. Indien een aanvraag gehonoreerd is, worden de middelen beschikbaar gesteld via de Septembercirculaire gemeentefonds.

NB: in 2021 stopt de regeling en geldt dat voor het laatst aanvragen ingediend voor 15 juni 2021 gehonoreerd kunnen worden en via de Septembercirculaire 2021 worden uitbetaald.